

Församlingsinstruktion

*Gemenskap
genom
hela livet*

Svenska kyrkan
SÄTERBYGDENS FÖRSAMLING
www.svenskakyrkan.se/saterbygden

Församlingsinstruktion

Vår omvärld

Säterbygdens församling är beläget i södra Dalarna och består av de tidigare församlingarna Gustafs, Silvberg, Stora Skedvi och Säter. Församlingens gränser sammanfaller med kommungränsen för Sätters kommun. Den 31 december 2017 hade kommunen 11 160 invånare. Av dessa var 7868 (70,5%) medlemmar i Svenska kyrkan.

Kommunens yta är 574 km², och består till största delen av skogs- och jordbruksmarker. Något som har präglat området under många år är Sätters sjukhus, vilket också många av invånarna har en relation till. Den största arbetsgivaren i kommunen är Sätters kommun. Grundskolor åk 1–6 finns i samtliga församlingsdelar, förutom Silvberg. Högstadiet är förlagt till Säter och när det kommer till gymnasienivå är det Borlänge, Falun eller Hedemora som gäller.

Många av våra yrkesverksamma församlingsbor pendlar till sina arbeten i närbelägna orter. Medelåldern i kommunen är 44,2 år och förvärvsfrekvensen är 84,1%. Arbetslösheten ligger på 3,1% och andel personer med bidragsförsörjning är 11,5%.

Inom Sätters kommun finns ett rikt föreningsliv och många nätverk som bidrar till att göra Säterbygden till ett levande samhälle, där Svenska kyrkan också får finnas med som en viktig aktör.

I Säterbygdens församling är vi 36 anställda, varav 9 st säsongsanställda. Församlingen innehar;

- 4 st komministertjänster, varav en är kyrkoherde
- 2 st diakontjänster, varav en är placerad på sjukhuskyrkan
- 2 st organister och 1 kantor
- 2 st pedagoger, 2 st barnledare samt 1 diakoniassistent
- 3 st administratörer och 1 informatör
- 3 st husmödrar
- 3 st kyrkogårdsförmän och 3 st inre vaktmästare

Omvärldsanalys

Syfte

Vår omvärldsanalys vill belysa de tankar som finns om Säterbygdens församling hos våra församlingsbor för att Säterbygdens församling skall kunna fullgöra Svenska kyrkans grundläggande uppdrag på ett bra sätt. Därför uppmärksammas särskilt tre områden: *Undervisning, frivilligarbete och mission.*

Genomförande

Församlingen upplever ett ökat deltagande inom samtliga verksamheter. Därför vill vi erbjuda tillgänglighet och långsiktigt lärande på ett enkelt och tilltalande sätt. På det sättet väcker vi ett ökat engagemang, frivilligt arbete och en förståelse för kyrkans verksamheter. Mission syftar till att komma närmare människor och deras liv.

I vårt arbete med församlingsinstruktionen har vi arbetat i olika gruppkonstellationer för att på så sätt få olika infallsvinklar och vår datainsamling grundar sig på intervjuer med ett 50-tal församlingsbor.

Datainsamlande

Säterbygdens församling måste, för att kunna bedriva sin verksamhet och kunna rikta mot sina mål, hålla sig uppdaterad inom samhällets arenor. Inför arbetet med denna församlingsinstruktion har ett antal frågor ställts (bilaga 1) om verksamheterna i Säterbygdens församling. Frågorna är direkt ställda till invånare i Sätters kommun och bygger på slutsatser inför mål och syfte för fortsatt verksamhet.

Ett viktigt sätt att fortsätta ett uppdaterat och nödvändigt arbete är ett fortsatt insamlande av data och information, som bygger grunden till ständigt aktuella och relevanta verksamheter - detta för att förbli en självklar samhällspelare i människors liv och skapa "gemenskap genom hela livet".

Analys

Genom ett ökat antal deltagande i verksamheterna har Säterbygdens församling skapat nya syften, genomföranden och möjligheter till datainsamling. Detta ligger till grund för denna analys och resultatet/konsekvensen sammanfattas i en konsekvensanalys. Säterbygdens församling vill därmed erbjuda en moderniserad kontextuell kyrka, som bygger de framtida verksamheterna utifrån det visionära och jordnära, men med grunden i det historiska kulturarvet.

I vår omvärldsanalys framkommer det att tradition och kultur fortfarande är starka anledningar till att man är medlem i Svenska kyrkan, men det framkommer även att många inte direkt reflekterar över sitt medlemskap. Man är medlem utan att egentligen veta varför. Det framkommer vidare att det finns många funderingar om vad kyrkan gör. Det finns en okunskap som vi behöver beakta och bemöta. Det som är välkänt handlar om kyrkans förrättningar, traditioner, högtider och känslan av att kyrkan är en lugn, trygg plats.

När det kommer till värdegrundsfrågor anses ändå kyrkan stå för tolerans, solidaritet och ett värnande av människor i utsatthet. Vanligast är att man tar kontakt med sin kyrka när det handlar om de kyrkliga handlingarna, men även vid stora livskriser och det existentiella.

De som har svarat att de deltar i någon av kyrkans verksamheter anger att de främst är med i barnverksamheter, konfirmation eller i våra köror, men även arbetet med våra mötesplatser i

församlingsgårdar och på äldreboenden. Det som efterfrågas är bl a fler samtalsgrupper, verksamheter i kyrkobyggnaderna och vigseluppföljning.

Vi ska finnas med i de sociala frågorna och i samhällsdebatten, men utifrån att vi är kyrka med utgångspunkt i de kristna värderingarna. Man anser att kyrkan är unik och inte ska ta efter samhället, utan stå för kyrkans egna värderingar.

När det kommer till synligheten i samhället framkommer det att kyrkan ska vara där folk samlas, att fysiskt vara på plats. Vad gäller marknadsföring framkommer idéer både om sociala medier och lokala tidningsmedia.

Konsekvensanalys

Efter att ha diskuterat den datainsamling som gjorts och genomförd omvärldsanalys, har vi sammanfattat konsekvensanalysen utifrån SWAT-modellen, dvs tittat på styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Vilken konsekvens detta får för hur vi vill arbeta den kommande mandatperioden tar sitt uttryck i vårt pastorala program.

Styrkorna i Säterbygdens församling är:

- Ett gott ledarskap som är tydligt och tillåtande.
- De olika professionerna och kompetenserna som finns i arbetslaget.
- Ett förtroende från de förtroendevalda för kyrkoherdens arbetssätt att driva arbetet i församlingen framåt.
- Tradition och nytänkande går hand i hand.
- En kreativ arbetsmiljö

Svagheterna i Säterbygdens församling är:

- För närvarande prästbrist
- Att kyrkan inte är tydlig i vad som görs

Möjligheterna i Säterbygdens församling är:

- Att det finns mycket bra verksamheter som ständigt utvecklas och/eller utveckla nya verksamheter
- Viljan till och tankarna om att utveckla undervisande mission
- Att vi finns centralt i alla församlingsdelar

Hoten för Säterbygdens församling är:

- Den förändrade samhällsbilden som finns i dag, där kyrkan inte har en självklar plats i människors liv. Detta är något vi delar med andra församlingar och kan också ses som en spännande utmaning.

Pastorala programmet

Gudstjänst

Att samlas till gudstjänst/mässa har i alla tider varit en av kyrkans grundläggande uppgifter. Det är utifrån gudstjänsten som vi utgår för att göra Guds tjänst i första hand i församlingen. Det är till gudstjänsten vi återvänder för att finna ro och få ny kraft. Att skänka människor hopp och upprättelse, att tala om den treeniga gudens kärlek till oss människor är det centrala i gudstjänstens budskap. De centrala delarna i utformandet av gudstjänsten är:

Tillgänglighet: De kyrkliga handlingarna är centrala och viktiga gudstjänster. Det är viktigt i en folkkyrkotradition att människor kan känna att de naturligt hör hemma i kyrkan, antingen om man väljer att bruka oss under några viktiga tillfällen i livet eller genom att delta mer regelbundet i våra gudstjänster.

Delaktighet: Prästen ansvarar för gudstjänstens innehåll. Att utforma gudstjänst handlar om att ta människors behov, längtan och önskemål på allvar. Detta kräver både lyhördhet och tydlighet från vår sida. Människors engagemang leder ofta till en kvalitetshöjning av gudstjänsten. Vi tar människors önskemål på allvar och använder vår professionalitet i det gemensamma skapandet av riten. Särskild hänsyn ska tas till barn och ungas behov av att fira gudstjänst och deras rätt att medverka i arbetet.

Enkelhet: Att använda ett sådant språk som gör det ”obegripliga begripligt”, då allt fler kan känna sig främmande och osäkra för att komma till kyrkan. Våra gudstjänster/mässor ska vara utformade så, att vårt vardagliga liv fördjupas. Vi strävar efter äkthet och relevans.

Vi erbjuder olika gudstjänstformer, platser, miljöer och uttryckssätt samt olika musikstilar. Säterbygdens församling vill ha till uppgift att ge människor anledning att fira gudstjänst. Vi firar våra huvudgudstjänster framförallt i Stora Skedvi och i Gustafs. I Silvberg och Säter firas gudstjänster efter besöksunderlag. Utöver huvudgudstjänsterna firar vi veckomässor varannan vecka i Säter och i Gustafs, temagudstjänster, musikgudstjänster och sinnesrogudstjänster. I snitt erbjuds nattvardstillfällen ca 80 gånger/år fördelat på de olika församlingsdelarna. Utöver detta firas andakter och gudstjänster på sjukhus, äldreboenden och sommartid även friluftsgudstjänster.

Undervisning

I visionen att erbjuda en gemenskap genom hela livet är undervisningen en viktig grund för att skapa en lärandeprocess för de människor vi möter och som tar del av våra verksamheter. Målet med församlingens undervisning är att erbjuda en möjlighet till andlig fördjupning och en personlig utveckling utifrån Bibeln och det kristna budskapet.

Församlingen erbjuder anpassade verksamheter till livets olika skeden, och strävar efter att hålla en röd tråd i undervisningen - detta för att ha en gemensam nämnare att tala om när våra församlingsbor möts över generationsgränserna i församlingens verksamheter.

I vår undervisning strävar vi efter att ha en folklig och reflekterande teologi, anpassad efter de åldersgrupper vi möter. Undervisningen utgår från ett delande av kunskap och livserfarenheter där vår pedagogiska grundsyn består i att erbjuda en bra verksamhet, som stimulerar och gör våra församlingsbor nyfikna på Svenska kyrkan och den kristna tron. Den undervisning som de möter ska locka till lust att vilja veta mer och att, i den miljö vi vill skapa, känna tryggheten och viljan att dela den egna livsberättelsen.

För att kvalitetssäkra vårt barn- och ungdomsarbete har vi en handlingsplan för arbetet med barn 0-18 år samt en handlingsplan för konfirmandarbetet. Vår vision är att även skapa handlingsplaner för våra vuxenverksamheter.

Med de bibliska berättelserna som grund, växer vi tillsammans i tro och gemenskap genom hela livet.

Diakoni

Församlingens inriktning på diakoni är att bryta den ofrivilliga ensamheten, visa vägar för hjälp till självhjälp och skapa möjligheter för ett diakonalt engagemang.

Ett diakonalt förhållningssätt ska genomsyra alla våra verksamheter när vi möter dem som vistas i församlingen. Såväl anställda som förtroendevalda är genom det diakonala uppdraget satta att tjäna. Diakonerna i församlingen har i sitt uppdrag ett extra ansvar att detta sker och möjliggörs efter de förutsättningar och behov som finns.

Diakonin har inga gränser utan verkar för alla som vistas i församlingen. Den enskilda människans behov står i centrum och det är lyssnandet och bärandet som är vårt huvudsakliga uppdrag i mötet.

En viktig del i församlingens diakonala arbete är arbetet med volontärer. Volontärbetet är en förutsättning för församlingens verksamhet när det kommer till att skapa mötesplatser och bryta ensamhet. Förutom de diakonala insatserna volontärerna gör, vittnar volontärerna själva om det goda som man själv får ut av att göra en meningsfull insats. Säterbygdens församling har ett strukturerat ideellt arbete, som finns i alla våra församlingsdelar och denna verksamhet sker även i samarbete med Sätters kommun.

Mission

Missionsuppdraget vilar på Matt. 28:18-20, ...” gå ut och gör alla folk till lärjungar”...

Genom våra verksamheter vill vi förmedla att vara kristen innebär att ta med sig kärleken och godheten ut i livet. Den kristna tron ska inte stanna inom församlingens väggar, utan tas med ut i församlingen och omsättas i handling.

Två tydliga verksamheter är i fokus för församlingens missionsuppdrag. Det ena är arbetet med Fairtrade och det andra är arbetet med vår systerförsamling i Kyelima. Genom dessa två riktade verksamheter arbetar vi både lokalt och på den världsvida arenan - två fokusområden som hela församlingen tar del av och arbetar med på olika sätt. Detta arbete berör både anställda, förtroendevalda och våra församlingsbor.

Verksamheter på andra språk

Säterbygdens församling har ett ansvar för att fullgöra den grundläggande uppgiften på teckenspråk, minoritetsspråk och andra språk som är aktuella i sammanhang där församlingen verkar. Enligt vår kännedom finns ingen språklig minoritetsgrupp och några få som nyttjar teckenspråk. Idag bedriver Säterbygdens församling ingen aktiv verksamhet inom detta område. Ifall det skulle behövas bedrivs sådan verksamhet sker det genom samarbete inom kontraktet och med stöd av Västerås Stifts medarbetare.

Barnkonsekvensanalys

Barn och unga är framtiden, men också nutiden. Församlingens vision är att alltid sätta barn och ungas bästa i främsta rummet. Genom att erbjuda kvalitetssäkrade och meningsfulla verksamheter vill vi möta de yngre församlingsborna genom att guida dem i början på det kristna livet och gemenskapen. Genom undervisning, lek och ett professionellt bemötande vill vi stärka barnens andliga utveckling och ge dem goda förutsättningar för att möta livet som trygga individer, stärkta av det som den kristna tron kan ge.

Våra förtroendevalda tar ett särskilt ansvar för detta genom att aktivt arbeta med barnkonsekvensanalyser vid beslutsfattande.

Kyrkomiljö

Säterbygdens församling har en rik kyrkomiljö som framförallt innefattar fyra kyrkor, tre gravkapell och tre församlingsgårdar - alla med sin egen prägel och utformning. Vi fördelar våra verksamheter så att församlingen kan erbjuda ett rikligt församlingsliv, både vad gäller gudstjänster, verksamheter och förrättningar. Samtliga våra byggnader används idag och det är vår vision att fortsatt kunna erbjuda våra församlingsbor den service och det förvaltande av vår kyrkomiljö. Det finns en stark gemenskap i att finnas lokalt i de olika församlingsdelarna och samtidigt en stor styrka i den enade församlingen.

I vår vision att erbjuda gemenskap genom hela livet är hela vår kyrkomiljö viktig och det är dess olika gestaltningar som berikar helheten i församlingslivet.

En viktig del i vår kyrkomiljö är våra kyrkogårdar, som vi värnar om och förvaltar på bästa sätt för att de som besöker våra kyrkogårdar ska känna omsorg och möta en rogivande miljö.

Utvecklingsområden

Utifrån vår omvärldsanalys har vi hittat följande tre utvecklingsområden som vi vill fokusera på:

- Undervisning
  - Vi upplever att den allmänna kunskapen om Svenska kyrkans tro och traditioner minskar i alla generationer. För de äldre är det svårt med det nya och de yngre har inte med sig kunskapen från skolans undervisning i samma omfattning som förr. Förankringen till Svenska kyrkan minskar, och vi ser att Säterbygdens församling behöver göra en riktad insats och förstärka den undervisande delen i vårt arbete.
  - Målsättningen är att levandegöra undervisningen i all vår verksamhet och stärka den allmänna kunskapen om kyrkans tro och lära.

- Mission
  - Vår mission i Säterbygdens församling bygger på att Gud är kärleken själv och genom undervisningen av detta genomsyras budskapet och kallelsen till lärjungaskapet. I vår vision möjliggör detta församlingens arbete med att skapa gemenskap genom hela livet. Genom våra verksamheter vill vi att ”missionstänket” ska bjuda in och erbjuda kunskap som kan minska glappet mellan kyrka och samhälle.
- Frivilligarbete
  - Säterbygdens församling har idag ett aktivt arbete med volontärer. Volontärerna möjliggör många av våra diakonala verksamheter. Vi vet att delaktigheten skapar gemenskap och att ansvaret får människor att växa. Inför framtiden ser vi ett behov att utveckla arbetet med volontärer och det frivilliga arbetet för att anpassa detta till dagens kontext och förutsättningar.
  - Målsättningen är att skapa ett hållbart arbete med varierande möjligheter till ideellt engagemang.

Revidering och utvärdering av församlingsinstruktion

Kyrkorådet utvärderar årligen församlingsinstruktionen i samband med genomgången av verksamhetsberättelserna. Revidering av församlingsinstruktionen sker vart fjärde år.

För Säterbygdens församling

2018-10-17

Erland Nydén
Kyrkofullmäktiges ordf

Sten Ljusteräng
Kyrkorådets vice ordf

Mattias Rådbo
Kyrkoherde

Bilaga 1

Uppgifter att göra hemma till nästa möte kring Församlingsinstruktionen.

- 1) Beskriv vad du tycker att Säterbygdens församling bedriver för verksamhet idag.
- 2) Vilka aktörer i samhället ser du som finns runt omkring oss?
- 3) Vilka av dessa aktörer anser du vara extra betydelsefulla för Säterbygdens verksamhet.
- 4) Intervjua 5-7 personer med nedanstående frågor.

Intervjufrågor

- 1) Ålder och kön
- 2) Är du medlem i Svenska Kyrkan, om Ja varför? Om Nej varför inte?
- 3) Vad betyder Kyrkan för dig?
- 4) Vilka olika värden tycker du att kyrkan står för i samhället?
- 5) I vilka frågor kontaktar du kyrkan?
- 6) Är du delaktig i någon av Säterbygdens verksamheter? Vilka?
- 7) Finns det någon specifik verksamhet som du idag saknar men som vore viktig för kyrkan att bedriva i Säterbygden? Vilken?
- 8) Tycker du att kyrkan ska vara aktiv i Samhällsdebatten, så som politiska och sociala frågor? Motivera!
- 9) Ska kyrkan marknadsföra sig? Och i så fall på vilket sätt?